

Tehostetun nuorisotyön suunnitelma

1. Suunnitelman tarkoitus

Tehostettu nuorisotyö on Siikalatvan kunnan nuorisopalvelujen määräaikainen toimintamalli tilanteisiin, joissa äkillinen tapahtuma, kriisi tai muu vakava häiriö koskettaa nuoria laajemmin ja nuorten arjessa tarvitaan tavallista enemmän aikuisen läsnäoloa, kohtaamista ja tukea. Tehostettu nuorisotyö ei ole kriisityötä, vaan se kohdistuu erityisesti niihin nuoriin, joita tapahtuma koskettaa välillisesti, kuten kaveripiiriin, koulu yhteisöön, harrastusryhmään tai kyläyhteisöön. Tehostettua nuorisotyötä tehdään nuorisotyön menetelmin, ja siinä korostuvat läsnäolo, tilannetaju, jatkuva arviointi, työparityö sekä tiimin tuki.

Tehostettu nuorisotyö täydentää oppilaitosten, hyvinvointialueen, sosiaalipäivystyksen, opiskeluhoillon ja muiden viranomaisten toimintaa. Akuutti kriisityö toteutetaan aina erillisten vastuiden ja suunnitelmien mukaisesti.

2. Tavoite

Tehostetun nuorisotyön tavoitteena on

- vahvistaa nuorten turvallisuuden tunnetta ja arjen jatkuvuutta
- tarjota nopeasti matalan kynnyksen keskustelu- ja kohtaamismahdollisuuksia
- ehkäistä yksinäisyyden, pelon, huhujen ja turvattomuuden voimistumista
- tukea nuorten osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja avun piiriin ohjautumista
- varmistaa, että toiminta on tilanteessa johdettua, turvallista ja tarkoituksenmukaisesti resursoitua.

Tavoite perustuu Siikalatvan laajaan hyvinvointikertomukseen, jossa nuorten syrjäytymisen riskitekijöiksi tunnistetaan muun muassa mielenterveys- ja päihdeongelmat, toimeentulo-ongelmat sekä yksinäisyys.

3. Käynnistämisperusteet

Tehostettu nuorisotyö voidaan käynnistää esimerkiksi silloin, kun kyse on

- nuoren kuolemasta
- nuoren itsemurhasta tai itsemurhayrityksestä
- vakavasta onnettomuudesta
- nuoreen kohdistuneesta väkivaltatilanteesta
- muusta yllättävästä ja äkillisestä kriisitilanteesta
- tilanteesta, jossa nuorten keskuudessa leviää voimakas huoli, pelko tai epävarmuus.

Ennen toiminnan käynnistämistä arvioidaan aina, onko kyse vahvistetusta tiedosta vai huhusta. Tiedon oikeellisuus pyritään varmistamaan viipymättä esimerkiksi koulun, poliisin, hyvinvointialueen, huoltajan tai muun asianomaisen tahon kautta. Toimintaa ei käynnistetä pelkän epävarman huhun varaan ilman alkuarviointia.

4. Toiminnan periaatteet

Tehostettu nuorisotyö on

- kohdennettua ja määräaikaista
- nuorisotyön menetelmin toteutettavaa toimintaa
- työparityöhön perustuvaa
- jatkuvaa tilannearviointia edellyttävää
- nuorten turvallisuutta ja tietosuojaa kunnioittavaa
- kirjaamiseen, työnjakoon ja selkeään vastuunjakoon perustuvaa.

Nuorille kerrotaan tilanteeseen sopivalla tavalla luottamuksellisuudesta ja median pelisäännöistä. Ulkopuolisten pääsyä varsinaiselle toiminta-alueelle voidaan tarvittaessa rajoittaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Viestinnässä keskitytään siihen, mitä tukea nuorille on tarjolla.

5. Organisointi Siikalatvalla

Hallintosäännön mukaan nuorisopalvelut kuuluvat sivistyspalveluihin. Sivistyslautakunnan tehtävänä on hyvinvointipalvelujen järjestäminen, talouden ohjaus ja riskienhallinta. Sivistyslautakunnan esittelijänä toimii sivistysjohtaja.

5.1 Vastuut

Sivistysjohtaja

- vastaa toimialan kokonaisuudesta
- päättää tarvittaessa tehostetun nuorisotyön käynnistämisestä tai nimeää vastuuhenkilön
- huolehtii, että toimintamalli on yhteensopiva kunnan muun johtamisen, viestinnän ja riskienhallinnan kanssa.

Nuorisotyöntekijä

- vastaa tehostetun nuorisotyön käytännön toteutuksesta sekä kokoaa vastuuryhmän
- vastaa tilannearvioinnista, kirjaamisesta ja loppuraportoinnista.

Operatiivinen toteuttajaryhmä

- nuoriso-ohjaaja
- etsivä nuorisotyöntekijä
- koulunuorisotyöstä vastaavat henkilöt
- yksilö- ja starttivalmentaja
- tarvittaessa muut sivistyspalvelujen työntekijät.

5.2 Tehostetun nuorisotyön vastuuryhmä

Siikalatvalla nimetään erikseen tehostetun nuorisotyön vastuuryhmä, johon kuuluvat vähintään:

- nuorisotyöntekijä, varahenkilönä etsivä nuorisotyöntekijä
- etsivä nuorisotyöntekijä, varahenkilö yksilö- ja starttivalmentaja
- yksilö- ja starttivalmentaja, varalla etsivä nuorisotyöntekijä
- rehtori, varalla virka-apulaisrehtori
- opiskeluhuollon edustaja, ensisijaisesti kuraattori
- sivistysjohtaja, varalla rehtori

- tarvittaessa hyvinvointialueen sosiaali- tai kriisipalvelujen edustaja, varalla toinen edustaja Pohteelta
- tarvittaessa seurakunnan nuorisotyön edustaja
- tarvittaessa poliisi tai Ankkuri-toiminnan edustaja, varalla konsultaationumeron palvelu
- tarvittaessa muut tilanteen kannalta olennaiset yhteistyötahot.

Vastuuryhmän kokoonpano ja varahenkilöt kirjataan liitteeseen vuosittain päivitettävänä yhteystietokorttina. Samalla tarkistetaan Tehostetun nuorisotyön WhatsApp-ryhmän yhteystietojen ajantasaisuus.

6. Käynnistämisen prosessi

6.1 Tiedon vastaanottaminen

Tehostetun nuorisotyön käynnistymisen lähtökohtana on tieto tapahtuneesta. Tiedon voi saada nuorten parissa työskentelevä henkilö, koulun työntekijä, nuorisotyöntekijä, huoltaja, viranomainen tai muu yhteistyötaho. Prosessi alkaa tiedosta tapahtuneesta, yhteydestä yhdyshenkilöön, alkuselvityksestä, aloituspalaverista, toiminnasta sekä tilannearvioinnista.

Ilmoituksen vastaanottaja kirjaa mahdollisuuksien mukaan

- ilmoittajan nimen ja yhteystiedot
- mitä on tapahtunut
- missä ja milloin
- keitä tapahtuma koskettaa
- mikä on tilanne ilmoitushetkellä
- onko viranomaisapu tai muu apu jo paikalla
- ketkä muut tahot ovat tietoisia tapahtuneesta
- onko jokin muu taho jo ryhtynyt toimenpiteisiin

6.2 Yhteys vastuuhenkilöön

Tieto toimitetaan viipymättä nimetylle vastuuhenkilölle tai tämän varahenkilölle.

6.3 Alkuseelvitys

Vastuuhenkilö tekee alkuseelvityksen yhdessä tarvittavien toimijoiden kanssa. Tässä vaiheessa arvioidaan

- onko tieto varmistettu
- onko kyse tilanteesta, joka edellyttää tehostettua nuorisotyötä
- mikä on kohderyhmä
- mitä tukitoimia tarvitaan välittömästi
- ketkä kutsutaan mukaan vastuuryhmään.

6.4 Aloituspalaveri

Aloituspalaveri järjestetään viivytyksettä Teams-palaverina, jossa sovitaan

- tavoite
- kohderyhmä
- vastuuhenkilöt
- työparit
- toiminta-alueet ja aikataulu
- Teams-palaverit
- kirjaamiskäytäntö
- seuraavan tilanearvion ajankohta

7. Toimintamuodot

Tilanteen mukaan voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavia tukitoimia:

- nuorille mahdollisuus kokoontumiseen ja keskusteluun
- nuorisotilojen pidennetyt aukioloajat
- nuorisotilojen avaaminen viikonloppuna
- jalkautuva nuorisotyö kylille, kouluille ja nuorten kokoontumispaikkoihin
- some-, chat- tai puhelintuki tilanteen vaatimalla tavalla
- turvallinen tila rauhoittumiseen ja tunteiden käsittelyyn
- tuki arjen rytmiin ja perustoimintoihin
- lisää aikuisia koulupäivään, esimerkiksi välitunneille ja tarvittaessa tunneille opettajien tueksi
- yksilökohtainen palveluohjaus
- yhteydenotto huoltajiin
- tarvittaessa laajennettu tavoitettavuus
- tilanteen päättyessä yhteinen purku Teamsilla samana päivänä, myöhemmin lähikokoontumisena

8. Nuoren kohtaaminen (erillinen liite otsikolla Työntekijän muistilista)

Kriisin tai surun kokenutta nuorta kohdattaessa työntekijä

- on aidosti läsnä
- huolehtii rauhallisesta ja turvallisesta keskustelupaikasta
- kuuntelee, antaa aikaa ja sietää myös hiljaisuutta
- puhuu rauhallisesti ja kertoo tilanteesta vain sen, mikä on tarpeellista ja varmistettua, nuoren ikä ja tilanne huomioiden
- vahvistaa nuoren turvallisuuden tunnetta
- tukee nuorten keskinäistä myötätuntoa ja turvallista yhdessäoloa
- on tarvittaessa yhteydessä huoltajaan
- huolehtii siitä, että nuori ohjautuu lisäavun piiriin, jos tilanne sitä edellyttää
- varmistaa, ettei nuori jää akuutissa tilanteessa yksin.

9. Viestintä, tietosuoja ja kirjaaminen

Tehostetussa nuorisotyössä

- sivistysjohtaja vastaa ulkoisesta ja sisäisestä viestinnästä kunnan kanavissa
- henkilötietoja käsitellään vain siinä laajuudessa kuin tehtävän hoitaminen edellyttää
- kirjaaminen tehdään sovitulla tavalla
- tiedot säilytetään asianmukaisesti osana kunnan tiedonhallintaa ja asiakirjahallintaa.

10. Tilanearviointi, päättäminen ja raportointi

Tilannetta arvioidaan säännöllisesti koko toiminnan ajan. Arvioinnissa tarkastellaan

- tavoittaako toiminta oikeat nuoret
- onko edelleen laajaa tuen tarvetta
- tarvitaanko lisätoimia tai yhteistyötahojen vahvempaa tukea
- voidaanko toimintaa supistaa tai päättää.

Toiminnan päättyessä laaditaan loppuraportti, jossa kuvataan

- käynnistämisen peruste
- kohderyhmä
- toteutetut toimenpiteet
- toimijat
- toiminnan kesto
- jatkotoimenpiteet
- arvio toiminnan toimivuudesta
- kehittämis ehdotukset.

Työnantaja järjestää työntekijöille purkukeskustelun toiminnan päättyessä.

11. Suhde Siikalatvan muuhun hyvinvointityöhön

Suunnitelma tukee Siikalatvan laajaa hyvinvointikertomusta ja talousarviota. Hyvinvointikertomuksessa kuvataan nuorten syrjäytymisen riskitekijöitä, yksinäisyyden merkitystä ja etsivän nuorisotyön roolia nuoren tukena. Talousarviossa painotetaan nuorten hyvinvoinnin edistämistä, elämänhallinnan tukemista, etsivän nuorisotyön palveluita, nuorten osallisuutta ja koulunuorisotyömallin käyttöönottoa.

12. Päivitys

Suunnitelma tarkistetaan vähintään kerran vuodessa sekä aina akuutin tilanteen jälkeen, jolloin tehostettua nuorisotyön suunnitelmaa on käytetty. Päivityksen yhteydessä tarkistetaan

- vastuuhenkilöt ja varahenkilöt
- yhteystiedot
- yhteistyötahot
- käytössä olevat viestintäkanavat
- liitteet ja muistilistat.

13. Liitteet

Suunnitelman liitteiksi laaditaan:

1. yhteystietokortti
2. ilmoituksen vastaanottamisen muistilista
3. aloituspalaverin muistio
4. Tilanpäiväkirjapohja, excel
5. loppuraporttipohja
6. nuoren kohtaamisen muistilista
7. valmiusmateriaali tai niin sanottu kriisireppu / muu sovittu materiaalipaketti

